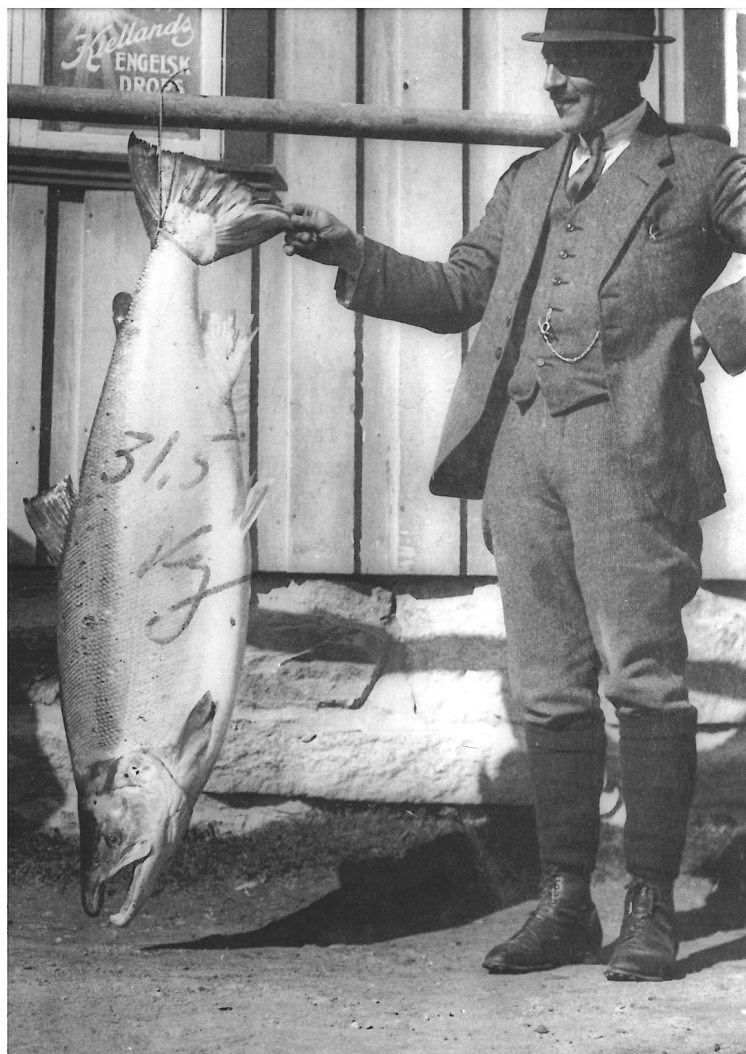

Namslaksen 2009

Rapport nr 7 – 2009

Rekordlaksen tatt på Jørem i 1924

Redaktør: Fiskeforvalter Anton Rikstad

Forord

Dette er niende utgave av "Namslaksen", første rapport kom i 2001. Rapporten er tenkt som en årsrapport fra Namsenvassdraget, og målgruppen er grunneiere, vallsammenslutninger, kommuner og fiskere. Som tidligere rapporteres fangster, oppgangen i laksetrappene, overvåking av rømt oppdrettslaks og resultater fra fiskeundersøkelser i Namsenvassdraget.

Denne rapporten er redigert av fiskeforvalter Anton Rikstad. May Britt Gorseth og Kristian Julien har hatt ansvaret for innsamling og bearbeiding av fangstoppgaver. Overhalla (G-Sport Overhalla) og Grong (Grong Fritid) har kontinuerlig rapportert fisket gjennom sesongen på den digitale "Laksebørsen". Vedlagt følger også resultatet fra sjølaksefisket i Namdalen (tall fra Statistisk Sentralbyrå).

Takk til Ragnar Holm, Endre Ålberg, Kjell Pettersson, Stig Antonsen, Steinar Elden, Even Bjørnes, Grong Videregående Skole v/ Tomas Johnson, Håvar Furulund, Jan Arild Landstad, Arne Saugen, Odd Erling Hasfjord med flere for registrering av andel oppdrettslaks i elva. Vel 2300 dugnadstimer er nedlagt i overvåkingsfiske høsten 2009. Kunnskapssenteret for laks og vannmiljø (KLV) v/Frode Staldvik og Tone Løvold har gitt foreløpige resultater fra overvåkingen og for fiskeoppgangen i Tømmeråsfossen.

Takk til Tor Heggum/Ingrid Moum, Odd Erling Hasfjord og til Leif Skorstad med flere for innsamling av skjellprøver av laks. Videre takk til personalet på Fiskumfoss Kraftstasjon for registrering av fiskeoppgangen i Nedre Fiskumfoss og til Kunnskapssenteret for laks og vannmiljø og Jon Nesser/Øystein Ove Solum for registrering av fiskeoppgangen i Tømmeråsfossen og Formofossen. Takk til Eystein Fiskum og Hallstein Tødås for registrering av yngeltetthet i Høylandsvassdraget.

Det er foreslått noen endringer i fiskereglene for 2010. Foreslåtte fiskeregler for 2010 er inntatt bakerst i denne rapporten.

Steinkjer, desember 2009.

Anton Rikstad
fiskeforvalter

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag
miljøvernavdelingen

R A P P O R T

Nr 7 - 2009

TITTEL

DATO:

Namslaksen 2009

des. 2009

FORFATTER

ANT. SIDER:

Anton Rikstad

14

AVDELING/ENHET

ANSV. SIGN:

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag,
miljøvernavdelingen

EKSTRAKT

Rapporten gir oversikt over fiskefangster i Namsenvassdraget, fangstene på kilenot i Namdalen, oppgang i laksetrappene, andel oppdrettlaks i Namsen, vassføring mm. I tillegg har Kunnskapssenteret for laks og vannmiljø (KLV) gitt foreløpige resultater fra lakseundersøkelser i Namsen.

S T I K K O R D

Laks, salmo salar, kilenotfiske,
andel oppdrettlaks

Sammendrag

- ca 4200 laks og 1200 sjøaure ble tatt på stang i Namsenvassdraget i 2009
- dette veide til sammen 20 tonn (5 tonn mindre enn i 2008)
- 312 laks (775 kg) ble gjenutsatt (fang- og slepp-fiske)
- ca 1300 storlaks (over 7 kg) ble fanget i 2009 (200 mer enn i 2008)
- det ble fanget vel 1000 mellomlaks (3-7 kg) , tusen mindre enn året før
- laksens gjennomsnittsvekt i Namsenvassdraget var 4,7 kg (3,8 kg i 2008)
- det var liten vassføring i andre halvdel av juli og i august 2009
- ca 100 laks døde pga furunkuloseutbrudd i Sandøla i slutten av juli
- liten lakseoppgang i trappa i Nedre Fiskumfoss (450 laks og sjøaure)
- middels lakseoppgang i laksetrappa i Tømmeråsfossen (875 fisk) og i Formofossen (370 fisk)
- 40 tonn laks og sjøaure fanget på kilenot i Namdalen (10 t mindre enn i 2008)
- antall kilenotfiskere er de sju siste år redusert fra 101 til 64
- gytemålet for Namsenvassdraget er nådd også for 2009
- beskatningsraten for Namsen er ca 25% (dvs ca ¼ av oppgangen blir oppfisket)
- 3 % av utvandrende smolt kom tilbake som gytefisk i Namsen i 2009
- foreløpige tall viser at andel oppdrettslaks i gytebestanden ligger omkring 20 %
- reglene for laksefiske i vassdraget for 2009 blir stort sett de samme som for 2008
- sjøaurefiske blir innskrenket (ikke utvidet fiske nederst i vassdraget og døgnkvote på kun en fisk)

Laksesmolt på 12 cm nederst, auresmolt på 14 cm øverst, begge 3 år gamle. Foto: Eva Thorstad

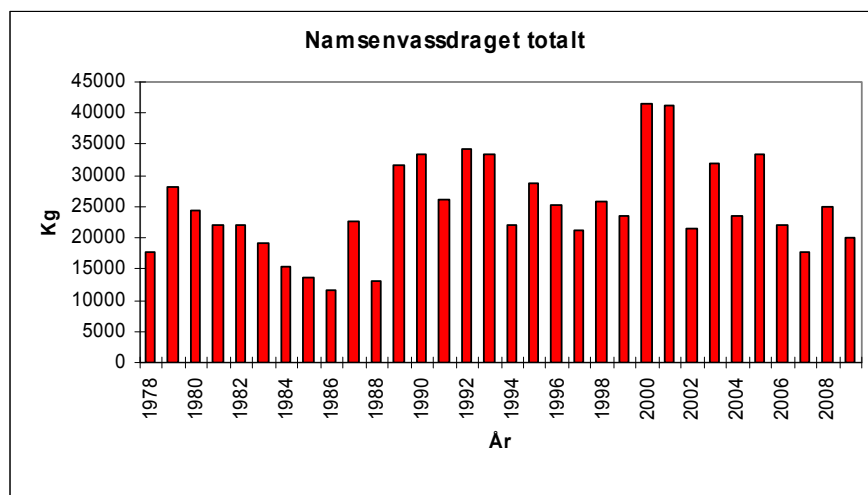
Elvefangst.

Rettighetshavere og fiskere børs-rapporterte ca 20 tonn laks og 1,2 tonn sjøaure i Namsenvassdraget i 2009. Omlag 775 kg laks er rapportert gjenutsatt, dvs den reelle laksefangsten er vel 19 tonn. Dette er ca 6 tonn mindre enn året før. I antall var det ca 1900 smålaks, 1000 mellomlaks og 1300 storlaks. Årsaken til nedgangen er en kombinasjon av mindre lakseinnslag til Namdalskysten/større dødelighet i havet og dårlige fiskeforhold i deler av sesongen. Tabellen under viser fordeling av antall laks og vekter i de ulike vektklassene fra 1993 til og med 2009.

Fordeling av antall laks og vekter i de ulike vektklassene i perioden 1993 – 2009..

Namsenvassdraget- - vektfordeling										
År	Laks								Sjøaure	
	Under 3 kg	Under 3 kg	3 - 7 kg	3 - 7 kg	Over 7 kg	Over 7 kg	Totalt	Totalt		
	Antall	Vekt	Antall	Vekt	Antall	Vekt	Antall	Vekt	Antall	Vekt
1993	3800	6792	1626	7933	1341	12936	7159	30072	4774	3192
1994	3174	5654	1215	5442	793	7717	5471	19777	3427	2299
1995	5878	8427	1483	7422	896	8362	8768	25620	4476	3066
1996	2530	3898	1283	6401	1341	13038	5154	23338	2922	1941
1997	4213	7682	1136	5184	637	5878	5986	18744	2954	2349
1998	3800	5949	2293	12139	587	4965	6677	23043	3552	2814
1999	4420	8022	1279	5771	600	5758	6299	19551	3348	3838
2000	6790	11283	3410	16568	1029	9378	11229	37229	5330	4262
2001	4876	9746	3090	15526	1423	12887	9388	38159	3622	3078
2002	3196	4698	1582	8290	713	6695	5491	19682	2888	1897
2003	5734	10107	2237	10250	955	9538	8917	29895	2261	1973
2004	2823	4480	1932	10031	808	7267	5563	21772	2051	1951
2005	7902	12950	1749	8259	1000	9999	10651	31208	2446	2099
2006	3025	4523	1891	9176	589	5520	5505	19219	2915	2613
2007	3224	4247	895	4220	791	7659	4910	16126	1713	1229
2008*	3426	5399	2037	9355	1088	10112	6551	24866	1184	1198
2009*	1883	2973	1012	4870	1275	11825	4170	19668	1201	1120

* Fangster inkl. utsatt fisk

Bjøra

År	Laks								Sjøaure		Total
	Under 3 kg	Under 3 kg	3 - 7 kg	3-7	Over 7 kg	Over 7 kg	Tot. laks	Tot. laks			Laks og aure
	Antall	Vekt	Antall	Vekt	Antall	Vekt	Antall	Vekt	Antall	Vekt	Vekt
1993	161	275	79	410	91	873	420	2122	472	286	2408
1994	68	137	47	196	69	717	209	1174	351	242	1389
1995	206	359	97	484	58	547	361	1390	580	382	1771
1996	120	198	68	321	113	1159	301	1678	234	161	1839
1997	97	176	51	257	59	622	207	1055	130	98	1153
1998	170	331	100	524	62	576	332	1431	300	225	1656
1999	98	193	80	355	57	592	235	1141	231	181	1322
2000	199	439	216	1109	131	1205	546	2753	198	163	2916
2001	161	361	312	1236	169	1600	642	3197	192	121	3318
2002	4	5	14	71	20	208	38	283	35	20	303
2003	27	55	51	228	95	986	173	1268	73	72	1340
2004	52	89	67	389	64	596	183	1074	124	81	1155
2005	137	241	77	364	113	1226	327	1831	137	129	1960
2006	62	98	98	495	111	1106	271	1699	74	80	1779
2007	77	110	40	183	72	727	189	1020	50	62	1082
2008	54	110	55	279	61	586	170	964	51	56	1020
2009	21	32	34	157	104	965	159	1153	9	9	1162

I Bjøra var det en normalsesong for storlaks. Første laks ble fanget 17. mai. Inntil 1. juni ble det fanget 42 laks. Ser vi bort fra tørkesommeren 2002 er det aldri fanget så lite smålaks i Bjøra som i 2009. Sjøaurefangstene i Bjøra har også falt katastrofalt.

Rottesmoen, sept. 2009 Foto: Odd Erling Hasfjord

Sandøla			Laks			Sjøaure			Total			G.snitt Laks
År	Under 3 kg	Vekt	3 - 7 kg	Vekt	Over 7 kg	Vekt	Totalt	Vekt	Antal	Vekt	Vekt	
1993	368	746	227	1103	158	1418	763	3306	2	2	3308	4,3
1994	224	433	156	756	134	1236	514	2425	0	0	2425	4,7
1995	242	426	148	774	106	961	496	2161	21	15	2176	4,3
1996	138	233	153	793	196	2052	487	3078	2	2	3080	6,3
1997	207	398	71	333	45	374	323	1105	4	6	1111	3,4
1998	290	568	378	1901	85	690	753	3159	2	2	3161	4,2
1999	294	568	127	591	64	540	485	1699	1	1	1700	3,5
2000	300	629	373	1871	76	667	749	3167	7	7	3174	4,3
2001	247	499	297	1579	98	879	642	2957	2	2	2959	4,6
2002	7	13	96	517	49	436	152	966	2	2	968	6,4
2003	131	274	101	504	69	614	301	1392	3	2	1394	4,6
2004	66	120	329	1760	93	804	488	2685	10	12	2697	5,5
2005	267	462	203	968	76	720	546	2150	6	11	2161	3,9
2006	86	136	173	878	32	279	291	1292	6	6	1298	4,4
2007	86	113	102	469	54	478	242	1060	12	13	1073	4,4
2008	69	112	129	525	84	674	282	1311	13	13	1324	4,6
2009	20	33	45	224	90	734	155	990	2	1	991	6,4

Heller ikke i Sandøla er det fanget så lite smålaks tidligere som i 2009 (bortsett fra tørkeåret 2002), og det er aldri tidligere fanget så lite mellomlaks. Kun storlaksfangstene er normale.

Fornøyd laksefisker på Moum/Heggum-vallet

Foto: Anton Rikstad

Sjølaksefiske

Direktoratet for naturforvaltning (DN) vedtok strenge innskrenkninger i kilenotfisket for 2008. For fjordstrøk i Namdalen ble fiskestart utsatt 15 dager (start 15. juni). For kysten av Trøndelag var startdato 7. juli (tidligere 1. juni). Til tross for dette var fangstene i 2008 høyere enn året før (ca 50 tonn i 2008 mot ca 37 tonn i 2007). Fangstene i 2009 var ca 40 tonn eller 10 tonn lavere enn året før. Namsos er fortsatt den viktigste kilenotkommunen i Trøndelag. I Namdalen er antall sjølaksefiskere redusert fra 101 i 2002 til 64 i 2009. DN har foreslått følgende innskrenkning i sjølaksefiske fra og med 2010:

- Fjordstrøk i Namdal: 22. juni – 4. august (tidligere 15. juni – 4. august)
- Lyngenfjorden: 10. juli – 4. august
- Ytre kyst og Follafjorden: 20. juli – 4. august (tidligere 7. juli – 4. august på kysten)

Fra Statistisk Sentralbyrå er de foreløpige kilenottallene for 2009 følgende:

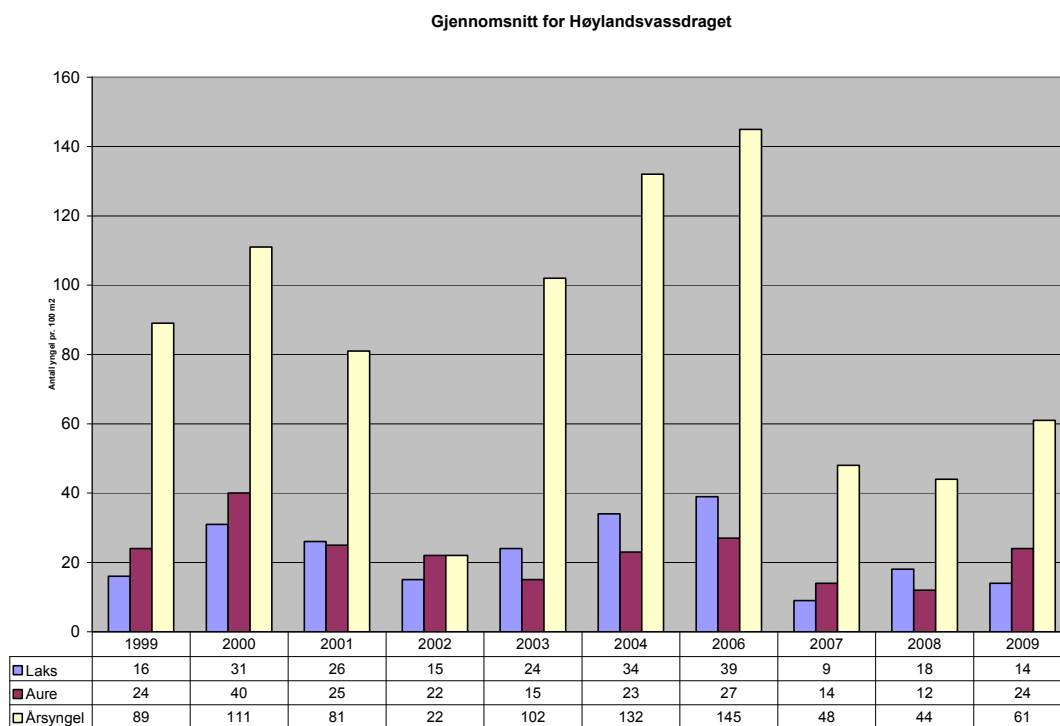
	Antall	Laks	Laks	Laks	Laks	Laks	Laks	Laks	Laks	Laks	Sjøaure	Sjøaure
Vekt	fiskere	og sjøaure kg	totalt antall	totalt kg	under 3 kg antall	under 3 kg vekt	3-7 kg antall	3-7 kg Vekt	over 7 kg antall	over 7 kg Vekt	ant	kg
Nord-Trøndelag	71	39 485	8 028	37 724	2 779	6 310	3 743	17 576	1 506	13 838	896	1 761
Namsos	32	22 785	4 498	21 670	1 625	3 648	1 906	9 151	967	8 870	593	1 115
Namdalseid	4	5 099	1 001	4 770	363	827	435	2 041	203	1 902	153	329
Fosnes	6	2 738	594	2 681	236	542	250	1 142	108	996	28	58
Flatanger	4	1 939	437	1 870	165	378	208	929	64	564	36	69
Vikna	9	4 261	824	4 115	189	448	522	2 604	113	1 063	63	146
Nærøy	9	1 902	476	1 899	106	262	336	1 351	34	287	1	4
Andre kommuner	7	760	198	721	95	205	86	360	17	157	22	40

64 kilenotfiskere i Namdal hadde redskap i sjøen i 2009 Foto: Anton Rikstad

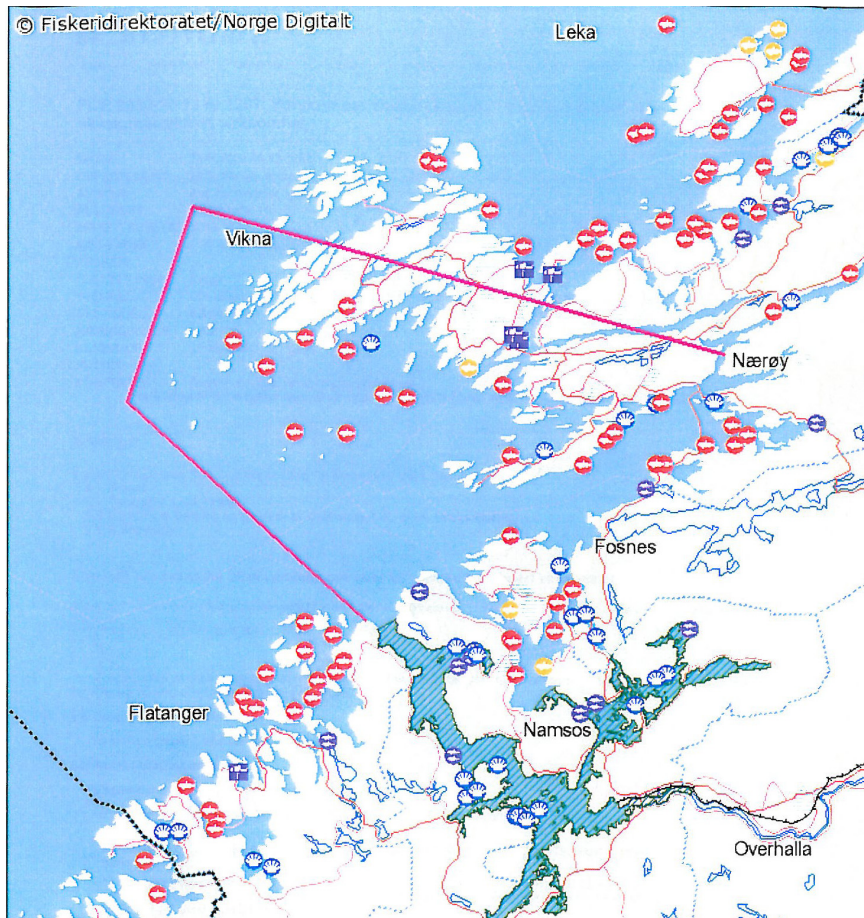
Overvåking av yngeltetthet i Høylandsvassdraget

Høylandet kommune v/Eystein Fiskum og Hallstein Tødås har foretatt årlig overvåking av ungfisktettheten på utvalgte stasjoner i Høylandsvassdraget siden 1999. Antall stasjoner har variert noe fra år til år. For 2009 var følgende stasjoner med: Søråa v/sentrum, Brynna, Almåsli tjåa, Helbostadbesa, Råbesa og Skarlandslitåa. De fem sistnevnte stasjonene ligger i viktige sjøaure-elver. Et gjennomsnitt for ungfisktetthet (antall pr 100 m²) er gjengitt i tabellen nedenfor. Årsyngel gjelder både laks og aure.

Normalt er det fire årsklasser av laksunger i elva Foto: Anton Rikstad

Lakseoppdrett i Namdalen

Rød strek viser sone foreslått av Fiskeridirektoratet hvor det foreløpig ikke skal skje økning i oppdrettsvolum. Skravert sone viser den nasjonale lakseffjorden, hvor det ikke skal foregå merdoppdrett av laksefisk eller andre aktiviteter som kan skade villaksen.

Det ble meldt om fire rømminger fra lakseoppdrett i 2009, en fra Kvaløya i Vikna, to fra Lund og en mulig rømming i Jøssundfjorden. Antall fisk som rømte er ukjent, men i verste fall rømte mer enn 100.000 laks. Den totale lakseoppgangen i Namsen i 2009 er ca 60 tonn. Produksjonen av oppdrettslaks i Namdalen i 2009 er om lag 60.000 tonn eller tusen ganger større enn oppgangen i Namsen.

Oppdrettsaks fanget på kilenot i Namsenfjorden 23. juli 2009 med totalt ca 1000 lakselus Foto: Tonje Holm

Kunnskapssenter for Laks og Vannmiljø

En samarbeidsarena for forskning, næringsliv, forvaltning og allmennhet

Kunnskapssenter for Laks og Vannmiljø (KLV) har også i 2009 hatt gleden av å samarbeide med mange dyktige lakseentusiaster i forbindelse med prosjekter knyttet opp til Namsenvassdraget.

Rømt oppdrettslaks

Rømt oppdrettsfisk på gyteplassene er uønsket, og blir regnet for å være en alvorlig trussel for mange av laksebestandene. I følge lakseforvaltningen er en innblanding av rømt oppdrettslaks i gytebestanden på rundt 5 % over tid skadelig, mens en innblanding på over 20 % er skadelig selv i et kort tidsperspektiv. Overvåking av andel rømt oppdrettslaks er viktig for å kunne gjøre en trusselvurdering og for eventuelt å gjennomføre avbøtende tiltak i vassdraget. Samtidig åpner denne aktiviteten for å fjerne en del av den rømte oppdrettsfisken fra gytebestanden.

I 2008 lå andel rømt oppdrettslaks i fangstene fra overvåkingsfiske i Namsen på 14 %, mens andelen fra Sandøla og Bjøra lå under tiltaksgrensen på 5 %. Det er i 2009 rapportert om flere rømmingstilfeller fra oppdrettsanlegg i regionen og mange fryktet at andelen rømt oppdrettsfisk kunne bli høyere i 2009.

Sorteringsfiske etter rømt oppdrettslaks med kilenot

På samme måte som i fjor ble det gjennomført sorteringsfiske etter rømt oppdrettslaks med kilenot i Namsenvassdraget. Nota ble i 2009 flyttet lenger opp i vassdraget og plassert ved Lilleøen nedstøms Sellægghylla. Fangsteffektiviteten til nota i den perioden den sto ute ble vurdert av sjølaksefisker Leif Skorstad til å være tilsvarende fjorårets. Fisket startet 20. august og ble avsluttet 4. september. Vedvarende høy vannføring som følge av rekordmye nedbør i september medførte at fisket måtte avsluttes før tiden. Det ble til sammen fanget 82 fisk, hvorav 7 sjøørret. Av 75 laks ble 20 bestemt, ut fra ytre kjennetegn og sammenvoksninger i bukhalen pga vaksineringsmerke, til å være rømt oppdrettslaks. 4 laks ble i tillegg vurdert som usikre.

Det ble tatt skjellprøver av all fisk som ble fanget i nota, også av den ville fisken som ikke ble avlivet men sluppet videre. Først når avlesning av disse foreligger kan man med sikkerhet si hvor stor andel rømt oppdrettslaks som ble fanget. Foreløpig andel rømt oppdrettslaks er høy, sannsynligvis mellom 25 -30 %. Til sammenligning ble andelen i samme periode i fjor (20.08-03.09) anslått til å være på knappe 20 %.

Samlet for hele fjorårets notfangst fra 20. august til 23. september var andelen innblandet rømt oppdrettslaks rundt 10%. Nedgangen i andelen utover i fangstsesongen i fjor skyldes høstoppgang av villaks i etterkant av en "lokkeflom". Dessverre måtte nota tas opp før effekten av en tilsvarende lokkeflom i 2009 kom. Mye tyder likevel på at det også i 2009 var høstoppgang av villaks i vassdraget.

Leif og Arild Skorstad gjorde en iherdig innsats med røkting av not under ekstreme forhold. Mens maksimal vannføring ved Bertnem i løpet av fiskeperioden i fjor var 300 m³/s var den nærmere 1000 m³/s i år!

*Oppdrettslaks (øverst) og villaks tatt i kilenot ved Lilleøen i Namsenvassdraget 27.08.09.
Foto: Tone Løvold*

*Sammenvoksningsmerker i bukshulen etter vaksineringsprosedyre kan avsløre ellers lytefrie oppdrettslaks.
Foto: Tone Løvold*

Overvåkingsfiske med stang og garn

I år som tidligere er det lagt ned en stor dugnadsinnsats tilknyttet overvåkingsfiske ved en rekke stasjoner i vassdraget, og sportsfiskelinja ved Grong videregående skole har vært spesielt deltagende i dette arbeidet. Fisket har foregått med sportsfiskeutstyr på alle stasjoner med unntak av Sellægghylla hvor det er benyttet garn. Klassifisering er foreløpig kun gjort ut fra ytre kjennetegn. Andel oppdrettslaks i disse fangstene varierer mellom stasjonene. Noe av forklaringen ligger i at oppdrettslaksen har en tendens til å gå langt opp i hovedvassdraget før den stiller seg opp på gyteplass. Villaksen fordeler seg mer jevnt i vassdraget og stiller seg også opp på gode gyteplasser lenger ned i vassdraget – der de selv levde sine første år. Dette mønsteret ble avdekket ved radiomerking av rømt oppdrettslaks i regi NINA tidlig på 90-tallet.

Mens andel rømt oppdrettslaks i overvåkingsfiske i 2008 ved hjelp av skjellavlesninger ble beregnet til 14 % er den foreløpig anslått til mellom 15 -20 % for 2009. Tabellen nedenfor viser hvordan fordelingen er mellom de stasjonene som det ble fisket på.

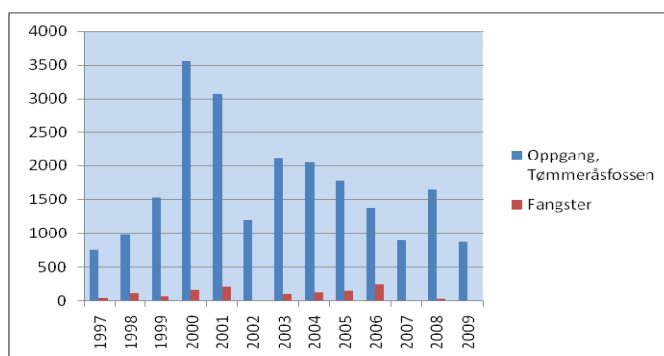
Overvåkede stasjoner fra Fiskumfoss og nedstrøms, antall laks fanget og antall rømt oppdrettslaks taksert ut fra ytre kjennetegn (ikke skjellanalyser) og antall registrerte dugnadstimer i utøvelse av overvåkingsfisket. Prosentandel rømt oppdrettsfisk er kun et anslått sannsynlig nivå. Stasjonen Sellægghylla er prøvefisket med garn, mens det ved de øvrige stasjoner er benyttet sportsfiskeutstyr.

Stasjon	Antall laks	Antall oppdrettslaks	%-oppdrettslaks	Antall dugnadstimer
Fiskumfoss	132	30	23	968
Fossland/Gartland	25	6	24	ukjent
Østduun	12	0	0	53
Melhus	5	0	0	52
Ytre Vibstad	13	0	0	35
Sellægghylla	3	1	33	40
Seem	2	0	0	125
Gartland	20	6	30	130
Sandøla	24	9	37	550
Bjøra	53	0	0	291
Samlet for vassdraget	289	52	15-20%	Min 2244

Oppgang i fisketrappa i Tømmeråsfossen

Oppgangen av fisk i Sandøla blir overvåket gjennom registreringer i fisketeller montert i laksetrappa i Tømmeråsfossen. Fisketelleren er også videoovervåket slik at det er mulig å bestemme art, størrelse og passeringstidspunkt for hver fisk. Foreløpig gjennomgang av videoen for 2009 viser passering av 782 fisk, hvorav 707 sikre villaks, 6 sjørøret, 1 sikker oppdrettslaks og 68 fisk som ikke var mulig å bestemme pga dårlig kvalitet på opptakene. Siden andel rømt oppdrettslaks og sjørøret er såpass lav er det rimelig å anta at de aller fleste "usikre" fiskene er villaks. I tillegg rapporteres det om driftsstans av teller og kamera i perioden 28.06-04.07. I denne perioden antar vi det har gått opp ca 100 villaks. Dette er et rimelig estimat ut fra antall passeringer i dagene før og etter driftstansen. Dette betyr en oppgang i 2009 på rundt 875 villaks.

Oppgang (i antall fisk) i Tømmeråsfossen fra 1997 til 2009. Fangster vises med rødt.

Det vil, som tidligere år, bli utarbeidet en egen rapport som oppsummerer resultater fra registreringene i Tømmeråsfossen. Resultatene fra prosjektet er et bidrag ved vurdering av tilstand og utvikling i forbindelse med landsomfattende evaluering av effektene av opprettelsen av nasjonale laksevassdrag og -fjorder.

Sammen for villaksen på IN-messa

Namsenvassdraget grunneierforrening (NVGF), Kunnskapssenter for Laks og vannmiljø (KLV), fiskeforvalter Anton Rikstad og sportsfiskelinja ved Grong videregående skole gikk i år sammen om et felles opplegg i forbindelse med IN-messa i Grong 7-8. november. Formålet var å sette fokus på villaksen, gjennom informasjonsformidling og dialog med lakseinteresserte som besøkte messa. Messa gikk av stabelen 7.-8. november. Det var etablert en innholdsrik stand, der de besøkende kunne slå av en prat samt se opptak fra videoovervåkningen i Tømmeråsfossen, se lysbilder fra aktiviteter tilknyttet sportsfiskelinja, bla i litteratur, undersøke levende lakselus under lupe, se på fluebinding ved elever fra GVS og delta på laksequiz. Kristine Moe Skille ble etter loddtrekning blant de mer enn 60 som deltok i laksequizen, utropt til Namdalens lakseekspert. Søndag ble det holdt et miniseminar med tittelen "sammen om villaksen". Seminaret presenterte status for laksen i Namsenvassdraget. Ulike trusselfaktorer mot villaksen generelt ble også belyst. Ordførerne fra kommunene langs Namsenvassdraget var invitert til seminaret og til å delta i en paneldebatt. Ordførerne fra Grong, Høylandet, Namsskogan og Namsos deltok.

Det var mulig å se på levende lakselus under årets IN-messe. Mange interesserte barn oppsøkte standen. Foto: Tone Løvold

Fra standen sammen for villaksen under IN-messa 2009. Foto: Tone Løvold

Namsos 16. desember 2009

Tone Løvold
seniorrådgiver
Kunnskapssenter for Laks og Vannmiljø

Namsblankens gytetid.

Namsblanken (også kalt småblank) er den relikte dvergglaksen som lever hele sitt liv i på rennende vatn i Øvre Namsen (strekningen mellom Øvre Fiskumfoss og Nordlandsgrensa). Den må ikke forveksles med "blank", som i nedre deler av Namsen er betegnelsen på gjellfisk av sjøaure.

Namsblanken blir sjelden lengre enn 25-30 cm. Det har vært litt forskjellig oppfatning for når namsblanken/småblanken gyter. Ole Kristian Berg antyder at den gyter i desember. Observasjon under overvåking av namsblank de senere år viser at den gyter i slutten av oktober. Av 25 namsblank innfanget i Mellingselva 4. november 2009 var det fem gytefisk, tre hunner og to hanner, alle utgytt. Nedenfor følger ett par bilder som viser utgytt fisk fra Mellingselva og Tunnsjøelva.

Utgytt namsblank fra Mellingselva 4. november 2009, ca 16 cm, hunnfisk nederst. Foto: Anton Rikstad

Utgytt namsblank fra Tunnsjøelva 26. oktober 2005, ca 20 cm, hunnfisk øverst. Foto: Terje Solberg, NA

FISKEREGLER FOR NAMSEN 2010 (forslag)

Sammendrag av gjeldende lov og forskrifter, samt lokale regler vedtatt av Namsenvassdragets grunneierforening og kommune.

Lakseførende strekning.

Namsen er definert som lakseførende fra Namsos til Aunfossen, Nesåa til Iskvernfossen, Høylandsvassdraget til og med Øyvattnet, Sandøla til Bergsfossen og Nordelva til Svalifossen.

Fiskesesong.

Fisket starter 15. mai i Høylandsvassdraget (Bjøra og Søråa) og avsluttes 15. august. I resten av vassdraget starter fisket 1. juni og siste fiskedag er 31. august, unntatt Namsen ovenfor Nedre Fiskumfoss hvor det er fiske fra 1. juli til og med 15. september.

Redskapsbruk.

Fiske etter laks og sjøaure er kun tillatt med stang og håndsnøre. Tillatte agn er sluk, spinner, wobblers, mark og flue. For sluk og wobbler er det tillatt med inntil tre treblekroker. Reke er forbudt. Det er forbudt å fiske på en slik måte at fisken sannsynligvis vil krøkes. Redskapen skal ikke forlates under fisket. Ved fiske fra land er det tillatt å bruke en stang pr person og inntil to agn pr stang. Ved båtfiske er det tillatt å bruke inntil to stenger/håndsnører pr båt, men bare ett agn pr stang.

I Øverhøla i Tømmeråsfossen og Øvre Formofosshøla i Sandøla er det kun tillatt å fiske med mark og flue

Døgnkvote.

Døgnkvoten er 1 sjøaure og 2 laks hvorav en laks kan være over 3 kg/65 cm. Når kvoten er fanget, skal fisket avsluttes inntil nytt fiskedøgn starter. Kvoten følger fiskekortdøgnet, for ukekort og sesongkort gjelder datodøgnet. Kvoten gjelder for den enkelte fisker og kan ikke overføres til andre.

Fredet fisk.

Vinterstøing av laks (oppstoddo, gammellaks) og laks/sjøaure mindre enn 35 cm er fredet. Hvis slik fisk fanges skal den skånsomt settes ut igjen. Naturen skal sjøl bestemme om den vil overleve. Bruk håv, ikke klepp.

Fredningssoner.

Det er fredningssoner hvor alt fiske er forbudt 50 meter ovenfor og 50 meter nedenfor alle fisketrapper. I innsjøene er det fredningssoner for garnfiske 200 meter fra innløps-/utløpsos og for øvrig 50 meter fra gytebekk/elv.

Fiske i innsjøer.

Det vandrer laks og sjøaure gjennom Eidsvatn, Grongstadvatn og Øyvatt. I disse innsjøene er det kun tillatt å fiske laks/sjøaure med stang/håndsnøre. Ved isfiske er det utsetningsplikt for laks. For fiske etter innlandsfisk er det i tillegg til stang/håndsnøre tillatt å bruke garn og oter (egne bestemmelser om tidspunkt og maskevidder).

Motorferdsel.

Det er ikke tillatt å nytte båt med motor i gang til utøvelse av fiske i elva, motor er kun tillatt å bruke for opptransport. Kommunen kan dispensere fra dette i spesielle tilfelle.

Syk fisk/desinfisering.

Eventuell syk fisk som påtreffes i elva leveres Mattilsynet. All fiskeutrustning og ev. annet utstyr (kano, båt, redningsvester og lignende) som har vært brukt i andre vassdrag, skal desinfiseres før bruk i Namsenvassdraget. Alle som fisker i Namsenvassdraget skal ha desinfeksjonsoblat for gjeldende år. Desinfeksjonsattest fra annet vassdrag gjelder også i Namsen.

Å sette tilbake fisk er ikke forbudt, for eksempel når du får en stor, brun gytelaks i august, men det er viktig at det gjøres riktig. Bruk håv i stedet for klepp. Ta ikke fisken ut av vatnet og ikke berør gjellene. Fukt hendene og løsne kroken raskt og varsomt, gjerne med tang. Stor og brun gytefisk i august er dårlig matfisk, men et verdifullt bidrag til å føre lakse-slektene videre. **SKITT FISKE.**

